

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Egyben hármas borsóval:	
Egész évre	20 kor
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Aszerkesztőség köziratok visszaküldésére
vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 25.

A csatavesztés évfordulója.

(Dr. H. L.) Élt egy nép a Tisza táján, esztendőig lombán, gyáván. És ime, a tespedés, közöny, a lustaság és urhatnám-ság idején apró zsarnokok nőttek a nyakára. S jött egy kék pápaszemű ember, aki a zsarnokságban rendszert teremtett maga körül. Rendszert, amely polyp-módjára mélyedt a magyar közéletbe. Magába szívta a nemzet ősi hitűségét, vagyoni jólétét, derűs világfilozófiáját, romlatlan közérkölciségét. Pusztítása nyomán ürtámadt a szívből, az agyban, az életben. Ezt az ürt aztán kitöltötte sivársággal, önzéssel, nepotizmussal, korrupcióval, szabadkőműves humanizmussal, emancipációval, civilizációs házassággal, állami matrikulációval, reczepeccióval, pauperizmussal, ki-bevándorlással, prostitucióval. Így ment ez hosszú évtizedeken keresztül. Csak a kocsisok változtak a végrehajlóhatalom szekerén s míg az egyiknek talán kaandurbajsa volt, a másik simára borotválta az ajakát. A gyeplő azonban mindvégig a régi maradt. És ezzel a gyeplővel úgy dirigálták a saját hibája, nemtörődömsége folytán korrumpálódott, degenerálódott magyar közéletet, mint Schneider-szürkéit annak idején, a véderővitas obstrukcióban.

Történt aztán késő évek múltán, hogy

a néhai öreg pápaszemű fia, egy másik szemüveges ember kaparintotta meg hosszas bukdácsolás és kétségbeesett utánjárás után a gyeplőt. Elnevezte magát erőskézünek. Utóbb aztán saját bevallása szerint, a bolond kéz embere lett belőle. Az elhatalmasodott rendszer gögös elbizakodottsága ebben a pápaszemű Herbertben érte el legellenszenvesebb csúcspontját. Deliriumba csapott át, mérges illúziók részegségébe. Mi történt? Mintegy másfél esztendeje, egy szép októberi napon megjelent az ugrai levél. Beszélt az obstrukció boszorkányáról, amely akkor már régen nem volt, hiszen a harczok írója, béke szerzője még ugyanazon év márcziusában leszerelte. Mindegy. A szóban levő kormányelnök mindenáron bele akart kötni valakibe. Szélszél volt a politika vizein, neki háborgó hullámok kellettek, beledobta hát a csöndes vízbe azt a bizonyos követ. Béke volt, neki harcz kellett. Harcz mindenáron, harcz azért, hogy féktelen ambíciói a nemzet testén veszedelmesen fölbizott liberális rendszer még telhetetlenebb tovafejlesztésében, kielégítést nyerjenek. Az ugrai levél kaudiumi járomba akarta hajtani a nemzetet. Megakarta fosztani a magyar alkotmány szemvilágától. Elakarta venni a parlamenttől a szólásszabadságot. Kiáltó ellentétül pedig a legkegyetlenebb klotürt szerette volna az országgyűlésre erőszakolni.

Az ugrai levél volt tehát a hadüzenet.

A rendszer azonban annyira gyávának és erőtlennek hitte már a nemzetet, hogy nem is tartotta képesnek a hadviselésre. Hogy még jobban éreztesse erejét, hatalmát a közélet fölött, provokatív magatartásában még tovább ment s ahogy Geszler az akkorfi piacdon pónára tüzött kalapja megsüvegelését követelte, így parancsolta a túllengő liberálizmus, hogy a nemzet térde-fejét hajtsa a néhai házelnök lobogó zsebkendője előtt. Hanem hát nincs az a mély pohár, amely egyszer meg ne telne, ki ne csordulna. A nemzet türelmének hosszú esztendőknél gombolyított fonala ennél a brüszk föllépésnél végre elszakadt. November 18-ikára, december 13-ika következett, a kormány téli választást csinált, nagy hangon mondván, hogy — ítéljen a nemzet. Nos, a nemzet csakugyan ítélte. Helyesen, igazságosan. A közvélemény, amelyet a rendszer annyira meghamisított, az egyszer függetlenül őszintén nyilatkozott meg.

Ezerkilencszázöt január 26-ika nagy nap a magyarok történetében. Háboru napja volt ez. Győzelmet hozott a nemzet ügyének és csufos csatavesztést jelentett a rendszer soraiban. Még ilyen napot nem ért a liberálizmus az urnák előtt Magyarországon. Reggel még vígan szólt a muzsika, kortesnóták zaja verte föl táborát, a markotányosok bőven adták az ételt-italt s a strázsamesterek és kortesvezérek keservesen izzadták a zsol-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Emlékezem . . .

Írta: Siliga Ferencz.

Bus romjain a drága multnak sütkérezem
elálmodozva . . .

Ésik a hó . . .

A cziradás jégvirágok buján nőnek be az
ablaküvegeket . . .

Igazi tél van.

Egy alacsony kis házikónak udvari szobá-
jában vígan pattog a tűz, veres sugarakat vetve
a mennyezetes ágyra, melyen egy beteg nő
pihen . . .

Az ágy mellett aranyos, himes nyoszolya,
s ebben az ujszülött csecsemő . . .

A szoba sarkájában karosszék, benne a
boldog apa ül, s figyeli a két álmodózanak
lélegzetvételét . . . azután kezét keresztbe teszi,
s imádkozik . . .

Mélységes csend . . .

Egyszerre csak a nő susogva megszólal:

— A fiam . . . a gyermekem . . .
Siet az apa eleget tenni a kérelemnek
Az anya majd agyoncsókolja magzatát . . .

— Fiam, egyetlenegy fiam! . . . Sohse
hittem, hogy meglássalak . . . Oh, milyen szép
vagy . . . milyen nagyon szép vagy! . . .

Az apának örömköny szokik szemébe, s
homlokán csókolja lelkendező hitvesét . . .

Akiért olyan nagyon boldogok — én
vagyok!

Emlékezem . . .

A csicsergő fecskék lázas sietséggel rakják
fészkeiket . . .

A kaczer napsugár felpattantja a dagadó
rügyeket, melyekből kíváncsian kandikál ki a
renéység, az első zöld levél . . .

Az alacsony kis házikó udvarán ravatal, s
rajta nefelejts koszorúkkal borított fekete
koporsó . . .

Bucsuztatót mormol a pap . . .

A megtört apa a koporsóra borul, s omló
könyvei harmatcseppenként csillognak a ne-
felejts virágokon . . . a szemfedőn . . .

S bent a szobában egy gögicsélő, csacska
gyermek ujjong . . . kaczag . . . örül . . .

Ez az ujjongó, anyátlan, csacska gyermek

— én vagyok . . . !

Emlékezem . . .

Az alacsony házikónak béke lakott kicsiny
szobájában, imaszámolyon térdepel a mester, s
mellette a tanítvány . . .

A tanítvány ökölnyi apróság, ki még alig
tud beszélni, de párnás kacsóit buzgón emeli a
feszületre, s epényi ajkai áhitattal gagyogják
az apamester után: Mi atyánk, Isten, ki vagy a
menyekben . . .

Az imádkozó tanítvány — én vagyok!

Emlékezem . . .

Az alacsony kis házikónak udvarán fúrge
gyermeknép katonásdit játszik . . .

Egy göndörfürtű, bogárszemű apróság kom-
mandérozza a sereget. Fején: papircsákó, kezé-
ben: kard!

Szinte viszhangozik szavától az udvar . . .

De egyszerre csak forgószél kerekedik, le-

Sirolin

Emeli az érvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára 5 pengőért 4 — horos.

dot. Am az urnák körül kezdettől fogva gyöngén, hibásan folyt a liberálisok küzdelme. Szemmel láthatólag kevesebben voltak az ellentábornál, lelkesedés szó-kás szerint nem hevített senkit, csak a szesz, a potya, az aranyéhség, a presszió, a különböző ígéretek és összeköttetések vitték a sereget harcra, mint mindig. Látván azonban föltűnő csekély számukat, ezzel szemben az ellentábor hősi küzdelmét, kedvetlenül vívták a csatát. Lépésről-lépésre vesztették a teret, végre is vad futásban voltak kénytelenek menekedni. Vezérek és közkatonaik egymásba botlottak, elhanyagolták vértüket, elhagyták ágyúikat, futva-futott, ki merre látott, merre tudott.

Ilyen volt a nagy csatavesztés napja. A rendszer megmaradt epigonjai szomorú szívvel, kisirt szemekkel szedték össze aztán a harczmező halottjait s egymásután adták őket a nagy temetkezési napon a közös sírnak. Elföldelték a mandátumokat, a bankdirektorságokat, a közjegyzőségeket s a többi liberális pozíciót egymásután. Eltemették a rendszer számára magát a parlamentáris minisztériumot is a boldogult többséggel együtt.

Azóta mindennek vége. A siron, amelyet érthető fájdalommal látogat és gondvisel a liberális kegyelet, bizonyára ki is nyíltak már az emlékezés és részvét virágai. Hiszen a strágesnek, a nagy temetkezési napnak ma már egy éves fordulóját üljük. A nemzet győzött, de illetéktelen tényezők akadékoskodása folytán ma sem gyakorolhatja a győzelemből természetszerűleg folyó jogait. A katonai diktatura azt hiszi, a magyar alkotmány talán levestésztá, amelyen huszárvirtust lehet végigreczézni sarkantyus csizmával. Hat nem oda Buda.

A nemzet győzött. Jogaitól többé elútni nem lehet. Övé az alkotmányos, parlamenti többség, övé a végrehajthatalom gyakorlásának joga s bár ősz uralkodója vonakodását nem törli meg erősz-

kosan, bizik az ősi erényben, a magyarok gondviselő Istenében, aki megengedte érnünk a tavalyi január 26-ikát s bizonyára megengedi még érnünk a magyar alkotmány diadalmas évnyelését is. Lehet, hogy ez az időpont talán már közelebb van hozzánk, semmint hinnők.

Konfliktusunk Szerbiával.

Belgrádból jelentik: A miniszteri tanács elhatározta, hogy tiltakozni fog a magyar kormány által elrendelt határozat ellen; ha az eredménytelen lesz, éles megtorló intézkedéseket fog tenni. A szerb kormány a szerb sértés ellen elrendelt határozat tekintetében különösen az egyezmény megsértésének.

A szerb kormány azt hiszi, hogy a német követség tiltakozni fog az ellen, hogy Zimonyban Németországba szánt 2 vagon huszárút visszautasítottak. A szerb kormány újra elrendelte az 1 évvel előbb megszüntetett utlevél kényszert, továbbá a zimonyi zöldség és főzelék kereskedőknek megtiltotta a Belgrádban való kereskedést.

Szófiából jelentik: A bolgár újságok éles hangon irnak Magyarország—Ausztria ellen és felszólítják a kormányt, hogy Szerbiával szövetségbe folytassa a gazdasági harcot Magyarország—Ausztria ellen.

A politikai válság.

Tisztviselők mozgósítása.

A belügyminiszter rendelkezésére összeírták a hadsereg kötelékébe tartozó összes rendőrtisztviselők és alkalmazottak listáját.

A rendőrségen a tisztviselők között nagy feltűnést okozott ez az összeírás, de még nagyobb fejtörést, hogy miért történik. A beavatottak azt állítják, hogy a vasutasok tavalyelőtti mintájára mozgósítják most majd a rendőröket, de nem azért, hogy Budapesten teljesítsenek szolgálatot hanem hogy *kiküldjék őket a vármegyékbe.*

Amint értesülünk, a belügyminisztériumban nemcsak a rendőrtisztviselők mozgósítására akar-

ják a honvédelmi miniszter készségét igénybe venni.

A belügyminisztériumban már készen van és intézkedésre vár egy másik lista, amely a *hadsereg kötelékébe tartozó összes közigazgatási, vármegyei és községi tisztviselők névsorát, katonai rangját, hova tartozását és eddigi beosztását tartalmazza.*

A kormány, ha hamarosan rendet teremteni nem tud, a legerélyesebb eszközök alkalmazására határozta el magát, miután pedig előreláthatólag ebben az esetben a vármegyei tisztviselők renitenciája fokozódna, elhatározta, hogy a hadsereg kötelékébe tartozó tisztviselőket katonai parancsnokság alá helyezi, míg a rend fenntartására a Budapestről kiküldött, ugyancsak katonai szolgálatot teljesítő rendőrtisztekre bizza.

A béke hírek hatása.

A koalíció körében és különösen az alkotmánypártban erős a reményesség, hogy most dűlőre jutnak a dolgok. *Darányi Ignác*, az alkotmánypárt elnöke, a főváros ellentállása tárgyában folytatott tanácskozások során nyíltan kimondta, hogy ő azért tartja fenn magának cselekvési szabadságot, mert a pillanatnyi helyzet olyan, hogy nem máról-holnapra, de óráról-órára várható oly döntő fordulat, mely az egész helyzetnek más képet ad és egészen más és új elhatározásokat tesz szükségessé. Az értekezlet tagjai erre azt jegyezték meg, hogy a fordulat esetén a helyzet mindenki számára változik és a változás bekövetkeztével szívesen fogják Darányi esetleges újabb javaslatait.

Polónyi Géza szintén erősen bizik abban, hogy a legrövidebb időn belül döntő fordulatnak kell bekövetkeznie; reméli ő is, hogy kedvező fordulat lesz, de nem tartja kizártnak, hogy most lerázódik a békekísérletek sorozata és bekövetkezik a rideg abszolutizmus; de úgy szerinte sem marad a helyzet, mint amilyen most.

Eötvös memoranduma.

A N. P. Journal írja a mai számában ezt a pikáns históriát:

— Körülbelül tizennégy nappal ezelőtt br Fejérváry Géza miniszterelnök magánlakásában megjelent Eötvös Károly képviselő, aki most tudvalevőleg az új párthoz tartozik s arra a régi barátságra hivatkozva, amely őt évtizedek

kapja a kis vezér fejéről a papircsákót, s keresztülröpíti a háztetőn . . .

A megcsufolt vezér pityeregni kezd . . .

Egy jószágos arcú nő kapja ölébe az elkeseredett bazafit és rendeltetésének minden melegével igyekszik megvigasztalni.

Ez a nő a nevelő anyám; a szepegő katona

— én vagyok . . .

Emlékezem . . .

Diák sereggel népes a város . . .

Az alacsony kis házikóban is nagy a sürgés, forgás.

Hat éves a fiú . . . viszik beiratásra . . .

Makranczos az ex — nebuló, mivelhogy bucsut kell mondani a falovaknak, meg a rézdoboknak . . . Itt a komoly munkálkodás hajnala; falovak helyett. a. b. cz., rézdobok helyett: az egyszeregy . . .

Az ujdonsült diák végig sirja az utcát . . .

A tudományok előcsarnokába belépő, elszontyorodott diákocská — én vagyok!

Emlékezem . . .

A fehér kis házikóban ismét nagy a felfordulás.

Ennél a felfordulásnál csak a bánat nagyobb, mely a szívekre nehezedik . . .

A nyugodalmatlan kis fészkeknek tollasodó fiókája szárnyát bontogatva messze szállni készül . . .

Tova szállni . . . más városba . . . idegen emberek közé . . . tetsőbb iskolába . . .

Az anya madárt (mert igazi anya) megszállja a kétség és éhes keselyűként marcangolja remegő szívet . . .

A gyermek átérzi a szülői fészektől való elszakadás nagy pillanatát, érti az anyamadar vergődését, s mivel tudja, hogy neki is elful a hangja, tollat ragad, s megörökíti a kettőszakadt szívek összedobanását . . .

A nehéz bucsuzás így hangzik:

Az anya szól: Egyetlen gyermekem!

Szívem sajog . . . Győtör a sejtelem . . .

Az óra üt . . . S te elmegy, itthagod

Apád, anyád, szülői kis lakod . . .

Oh, mondd! oh, mondd! lelkedre, hogyha majd

A lét más emberek körébe hajt

Száll-e szívednek gondolatja rám?

S a gyermek így felel: Igen anyám!

S a leked oly szeplőtelen marad

Mint most, hogy az enyémtől elszakad?

Nem hiú-e majd konkolylyal tele

Az élet rémes, viharos szele?

S szíven szívet nem rabolják-e meg

A rossz barátok, léha emberek?

Szólj; süthet a megnyugvás napja rám?

S a gyermek válaszol: Igen anyám!

S ha látunk többé egymást nem szabad,

Ha a halál kaszája elragad,

Megőrződ-e nemcsak nevé t hiven

Ki ott a temető mélyén pihen?

Kezedbe véve a szent bibliát

Elsírsz-e olykor értem egy imát

És felkeresed elhagyott, örök tanyán?

S a gyermek fuldokolva szól: Igen anyám!

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhabérlő-táblázattal** a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is keszeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

óta a miniszterelnök személyéhez fűzi, a vizsgálat politikai helyzetről kezdett beszélgetni vele. Eötvös arra figyelmeztetett, hogy a válság főleg azért bonyolódott össze, mert az uralkodót nem kizárólag magyar szempontok irányították, hanem — ami különben természetes — azokat a tekinteteket is mérlegelte, melyeknek az osztrák császár szemében kell érvényesülniök.

De talán a király tulságosan az osztrák tanácsadók befolyása alatt áll és azért kívánatos volna, ha ezeknek a nézeteit a tisztán magyar momentumok pártatlan feltűntetésével paralizálnók. E célnak megfelelően, ha a koronát tárgyalagos memorandumban a válság tulajdonképpeni indító okairól informálnák. Eötvös Károly hajlandónak jelentette magát, hogy elkészít ilyen memorandumot, ha biztosítékot kap arra, hogy ezzel nem végez hiábavaló munkát, hanem az írása csakugyan a király elé kerül. A miniszterelnök erre kifejezte a készségét, hogy Eötvös elaborátumát a király elé juttatja. természetesen az esetben, ha az csakugyan a kellő tárgyalagoság határin innen marad. Eötvös a múlt héten átnyújtotta a memorandumot, a mely — mint hallatszik — először sorolta fel konkrét formában a koalíció tényleges kívánságait. Nem lehetetlen, hogy Eötvösnek ez a munkája a mostani bécsi tanácskozásoknak szintén vezető-fonál lesz, de a koalíció a memorandumtól hivatalosan távol áll.

A válság és a tőzsde.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: A tőzsde arra a hírre, hogy Andrássy meghívást kapott a királyhoz, szilád. Később a tőzsde lanyhulni kezdett, mert az Andrássy meghívásáról szóló hírt állítólag megczáfolják.

Fejérváry délig nem kapott audienciára meghívást.

Nemzeti ellenállás.

Nyitra vármegye közönsége rendkívüli közgyűlést tartott Thuróczy Vilmos volt főispán elnöke alatt. Az állandó választmány ama javaslatát, hogy a nemzeti ellenállásra vonatkozó multkori határozatból a tisztviselők kapcsolattassanak ki, nem fogadta el, hanem elismerést szavazott a tisztikarnak hazafias magatartásáért.

A jóléti bizottság átalakult alkotmányvédő bizottsággá és febr. 22-én újra rendkívüli köz-

gyűlést tartanak. Az eddigi önkéntes állami adót, mintegy 50000 koronát beküldik az állampénztárba.

A Szüzanya könnyei.

Deczember végén az ország minden lapját bejárta a feltűnő hír, hogy a *mária-pócsi* kegyhelyen századok óta kegyeletesen őrzött Máriakép, mint már a századok folyamán ismételt történt, mult évi decz. hó folyamán több napon könnyezett. E csodálatos dolgot sokan látták, nemcsak a közönséges könnyen hívő nép köréből, hanem intelligens, művelt emberek, állami hivatalnokok, nemcsak kath. vallásuak, hanem protestánsok is, kik készek voltak eskü alatt is vallani azt, amit láttak.

Ezek alapján *Firczak* Gyula püspök vizsgálatot rendelt el s annak megejtésével dr *Mikita* Sándor, apát-kanonokot bizta meg. A püspöki-biztos most fejezte be a vizsgálatot, melynek során a minden hitelre méltó tanuvallomás alapján megállapította a tényt, hogy a könnyezés csakugyan megtörtént, kezdődött pedig decz. 3-án, legerősebb volt decz. 19-én s véget ért decz. 31-én.

Az érdekes tanuvallomásokból adjuk a következőket:

Gábris Kelemen atya, a kegykép őre vallotta, hogy a könnyezést decz. 3-án délután fél 4 órakor vette észre, amikor a kegyképet kinyitotta. A Szüzanya arcát átváltozva, feketének, jobb szeme fehérségét pedig pirosra átváltozva látta. — Ugyanakkor a jobb szeméből a könnyezés csatornájában nedvességet pillantott meg, mely villogó és lencsealaku könnycseppben végződött. E látványra nagyon megdöbbent; sietve egy rózsaszínű selymekendőcskét hozott elő s oda helyezte a Szüzanya álla alá a könnycseppek felfogása végett. Vallja, hogy a könnyezés hol nagyobbodott, hol kisebbedett egész decz. 19-ig, amikor megszűnt. Decz. 30. és 31-én ismét látható volt a könnyezés, de már kisebb mértékben.

Zubriczky Tivadar atya, házfőnök vallja, hogy decz. 3-án délután 3 és 4 óra közt a templomban lévén, látta, hogy a Szüzanya képének jobb szeme könnyezett s egy lencsenagyságu könnycsepp az arcán függve maradt. A jobb szemgolyó vörös, a könnycsepp viztartalmu

a kristálynál is tisztább volt és ragyogott. A könnyezés deczember 13-tól 19-ig tartott. Megismétlődött decz. 30. és 31-én, de kisebb mértékben.

Wirtsfeld Jenő, mária-pócsi *gyógyszerész*, *ref. vallásu*, 39 éves, vallja: hogy decz. 3-án délután 4 óra tájban a templomba ment és ott a kegykép jobb szemének benső szögletéből egy egészen az állig lehuzódó nedvcsatornát látott, amilyen egy legördülő vízcepp után visszamaradni szokott. Kizártnak tartja, hogy itt valami csalás vagy ügyes fordulat játszott volna közbe.

Petróczy János, róm. kath. 48 éves kir. *járásbíró* Nyirbátorban, vallja, hogy deczember 5-én délután 5 órakor a mária-pócsi templomban megjelenén, felment a kegyképhez, hogy azt egészen közelről megnézzé. — Látta a kép arczán mindkét szem alatt néhány könnycsepphez hasonló és félig megszáradt nedvesség nyomát.

Vallja továbbá, hogy miután a szerzet atyáit régóta ismeri, a kiknek tisztességéhez semmi kétség sem tér, kizártnak tartja, hogy itt valami csalás vagy hamisság történt volna. Ellenben, ha van Isten, akinek létét minden vallásfelekezet elismeri, — lehetnek és vannak megnyilatkozásai.

Püngür József, 50 éves *ref. vallásu* nyirbátori s. *telekkönyvezető* vallja, hogy decz. 5-én délután 2 órakor a mária-pócsi templomban a kegyképet megnézte *Gábris* Kelemen atya felhívására s azon egy könnycsepphez hasonló és félig felszáradt nedvesség nyomát látta.

Dr *Janicsek* József, eperjesi kir. kath. *főgimnáziumi tanár* vallja saját kezeirásával, hogy 1905. decz. 30-án, délelőtt 10 órakor több egymásután való némi megszakítással történt megfigyelésekor, a mária-pócsi régi Szüz Mária képnek a jobb arczán s jobb szem alatt függélyes irányban mint egy négy-öt centiméternyire, körülbelül egy borsszem nagyságu és több oldalról is jól észrevehető, csillogó cseppet személyesen látott.

Ily *Gergelyffy* Dezső, 26 éves, r. kath. *ügyvédjelölt* vallja, hogy deczember 30-án délután 4 óra után a mária-pócsi templomban volt és a Szüzanya képét is megtekintette, amikor is azon a jobb szem alatt két centiméternyire egy könnycseppet és annak letolyási irányát is látta.

Förster Károly, egri egyh. áldozár, pócs-petri segédlelkész vallja, hogy decz. 30-án délután 5 órakor, amikor a mária-pócsi kegytemplomban volt, látta, hogy a Szüzanya képének jobb szeméből egy könnyezési csatorna vonult le az arczsontig, amely nedvesség rezgett, vége pedig félborsónyi könnycseppben fejeződött be s mint valami drága gyöngy, ugy ragyogott. A Szüzanya arca azonban feketébb volt, mint máskor.

A tanuvallomások berekesztetvén, a bizottság azok alapján megállapította, hogy a kegykép könnyezése decz. 3-án fél 4 órakor vette kezdetét és hol nagyobbodva, hol kisebbedve decz. 19-én véget ért, amikor a Szüzanya arca derültebb lett; megállapította, hogy a könnyezés legintenzívebb volt decz. 5-én, amikor nemcsak a jobb, de a bal szeme is könnyezett, s végre, hogy a decz. 30. és 31-ik könnyezés kisebb mérvű volt.

Ezek után a kegykép hátsó kerete *Firczak* Gyula püspök pecsétjével lepecsételtetvén, a zsutolásig megtelt kegytemplomban ünnepélyes hálaistentiszteletet tartott, melynek folyamán dr *Mikita* Sándor prépost-kanonok nagyhatású szentbeszédet mondott, magasztalván az Isten mindenhatóságát, a Szüzanya irántunk való szeretetét és áldott könnyeit!

»Magyarok asszonya, pócsi Szüz Mária! Miért kellett megint könnyednek hullnia? Miért sirsz jó anyánk! — Hulló könnyed ára Tán új csapást jelent a magyar hazára? Vagy rajtunk könnyezel, kik elhagytunk téged S tántorgó lábunk a bűn útjára tévedt? Keresed fiad zokogva, mint Ráchel? . . . Hiába keresed, nem találd már fel! — Megsebzett szivednek vére az a könnycsepp.

— És elindult a gyermek és megbékült lélekkel ereszté utnak az anyamadár.

— Ez az idegenbe induló gyermek — én vagyok!

— Emlékezem . . .

— Megelevenedik a halottak birodalma . . .

— A süppedt sirokon kigyulnak a mécskek, fellángolnak az emlékezetnek soha el nem alvó lángjai . . .

— Egy nefelejtis koszorúkkal diszitett sirdomb mellett ott áll egy nő és két férfi:

— Az egyik férfi megszólal:

— Fiam! Istennek hála, ki megengedte, hogy emberszámba menj. Értelmes, művelt, tanult emberré lettél, ki előtt nem lehet titok. Tudj meg te is mindent . . . Fiam! hajtunk térdet és imádkozunk az édesanyádért . . .

— A gyermek szívéhez kap és zokogva borul a kopár halomra . . .

— Ez az összetört lelkű árva — én vagyok!

— Emlékezem . . .

— Az ébredő nap aranyos sugarai Glóriával fonják körül a pompázó liget fáinak lombkoronáit.

— A harmatban uszó pázsitos gyepágy szélén pad, rajta ül a lány, s a karcsu derekát szorosan magához ölelő ifju.

— Az ifju susogva szól:

— Szeretsz?

— Mint galamb a párját . . .

— Enyém leszel?

— Tied, vagy senkié . . .

— Az ifju kezébe veszi a remegő, bársónypuha kacsót és ráhuzza a szerelmes szívek aranyos szimbólumát: a karikagyűrűt.

— A lány édes boldogságtól elaléltan hanyatlik az ifju ziláló keblére.

— A boldog lányka — a menyasszonyom.

— S a még boldogabb vőlegény — én vagyok . . .

*

— Panaszos gyermekzokogás kergeti széjjel ábrándvilágom harmatozó felhőit . . .

— Ijdedten siettem a nyoszolyához . . .

— Fiacskám sir . . .

— Bizonyosan angyaltársaival czivódott össze azért sir olyan keservesen.

— Ölembe kapom és csóktengerben fürösztöm gömbölyű arcocskáit . . .

— Egy percz alatt felragyognak a nagy, beszedes, bogár szemek . . .

— És én belemerülök nézésükbe . . . beszedülök, mert bennük bontódnak atómokra az édes emlékezetnek, tova suhant multamnak napjai . . .

— Oh, légy áldva multam — imádott gyermekem . . .

Sajgó sebeidre irul oh, mit öntsek! ?
 Avagy könnyhullásod vigasztalás nekünk,
 Hogy már öt az óra s szép napra ébredünk.
 Oh csak öntözd akkor örökséged földét,
 Hogy hit- s honszerelmünk soha ki ne öljék.
 Mentsd meg könnyeiddel ezt az árva népet,
 Melyet annyi viszály, annyi bu megtépett!
 Miért sirsz jó anyánk? — Csak a vak nem látja:
 Az Isten uja ez, az Isten csodája!

NAPROL-NAPRA.

Az urnák.

Régi dolog, hogy ünnepelni, lelkesülni, korteskedni és képviselőt választani egy nemzet sem tud ugy a földkerekségén, mint a magyar. Bár mást is így tudna. Összetartani és kitartani. Ebben azonban már nekünk kell példát vennünk más nemzetektől. Ma, amikor annyira nevezetes évfordulóját üljük a magyar politikai életnek az elmúlt esztendőnek ez a messze kiható eredményü napja ujul meg lelkünkben, a maga temérdek emlékével, amelyeket átélünk, vagy hallottunk, vagy olvastunk.

Ki hitte volna tavaly a fényes győzelmet, mikor reggel megkezdettük a csatát? Mi a magunk részéről pesszimisták voltunk s velünk együtt, azt hisszük, igen-igen sokan. Hiszen a hazai közélet viszonyai annyira megbizhatatlannak bizonyultak ciklusról-ciklusra, választásról-választásra! A lelkesedés, az öröm, az ünneplés, a bandérium, a tűzoltó zenekar, a koszorúk, no meg az obligát fehérruhás lányok, hiszen azok mindig az ellenzék táborában dekoráltak. A kormány seregét jó pénzért is csak úgy immel-ámmal szolgálták.

De mit használt mindez. Mire elérkezett a választás napja, annyi keserves csalódás érte mindig az ellenzéki lobogót. Az ingatag lelkeket, ha egyéb nem az *utolsó éjszaka* vagy átvitte a liberális táborba, vagy legalább is otthon hagyatta őket *semlegeseknek*. De mikor Magyarországon annyi eszköz állott rendelkezésre minden idők szabadelvü kormányának a választások intézésére, a mandátumok liferálására!

Pesszimizmusunk azonban ezuttal hála Isten, nem vált be. Mi, akik egy esztendeje ezen a napon két néppárti választást csináltunk végig *Zalában*, már a magunk impressziói alapján is bizni kezdünk a nagy nap estéjén. Az egyik választással reggel fél kilenczkor végeztünk. Egyhangu volt, olyan kerületben, ahol máskor sohasem adta át a kormánypárt csata nélkül a mandátumot. A másik hajnalban ért véget. Olyan kerületben, ahol a hercegi uradalom bérlője temérdek ezrest dobott oda kortespénzül, gazdatisztjei, erdészei, napszamosai pedig seregestül korteskedtek éjjel-nappal, a kegyur meg a plebánosokat szerette volna terrorizálni. Nos, ebben a kerületben *1039 szótöbbséggel* győzött az a néppárti jelölt, akit *Tisza István* proskribált.

Mihelyt másnap álmosan, fáradtan ujsághoz jutottunk, örvendve láttuk, hogy ország-szerre mindenütt ilyen lehetett a kép. De dolgozott is az ellenzék és kitünően dolgozott a papság. Maga *Kossuth* Ferencz is honorálta a klérus önfeláldozó munkáját. Most, amikor az urnák tavaszi nagy napjáról emlékezünk, jó lesz ezt megjegyezni.

Különösen azért, hogy a koalíciónak a klérus munkája igen sok erőt adott. Joggal követelheti tehát a néppárt, hogy a szövötközött

ellenzék munkássága, mint eddig elméletben, mihelyt alkalma lesz rá, gyakorlatban is respektálja a keresztény irányt. (h)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Január 28. A Nagyváradi Kath. Kőr közgyűlése.

Január 28., 30. Előadás a Kath. Legényegyletben.

Január 28. A Zenekedvelők Mozart-ünnep.

Február 18. Kath. szabad liezeumi matiné a főgimnáziumban d. e. 11 órakor.

Márczius 8. Kath. szabad liez um böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Márczius 22. Kath. szabad liezeum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Április 5. Kath. szabad liezeum böjti estélye főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 5. Kath. szabad liezeum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Junius 27. Szent László ünnepély.

A hercegprimás állapota

Mint fővárosi telefontudósításunk jelenti, *Vasary* Kólos bibonok-hercegprimás egészségi állapotában örvendetes javulás állott be. Az éjszakát nyugodtan töltötte, pár órát aludt. Közérzése sokkal jobb, mint volt, úgy, hogy most már határozottan reményt nyújt rövid időn belül a fölgógyulásra. A nagybeteg egyház-edelem hogylétéről tegnap sokan tudakozódtak budai palotájában. Személyesen, levélben, táviratilag, valamint telefon útján is. Így *József* löherceg, *Augustia* főhercegnő, *Zichy* Nándor gróf, *Csáky* Károly gróf váczj püspök, a püspöki kar tagjai közül többen, a pannonhalmi főapátság, *Justh* Gyula képviselőházi elnök, a kormány tagjai, *Fejérváry* ügyvivő-miniszterelnök Bécsből, *Széchenyi* Gyula gróf, *Simonyi-Semadam* Sándor országgyűlési képviselő, *Krizsán* Mihály, *Mihályfi* Ákos *Apponyi* Lajos gróf, *Károlyi* György gróf, *Falk* Miksa, *Cziráky* János gróf és mások.

Tisztelettel kérjük vidéki elízezőtöinket *hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **A vízvezeték villamos üzeme.** A városi vízvezetési bizottság tegnap délután ülést tartott a vízműtelep üzemének villamos erőre leendő átalakítása tárgyában. A városi főmérnök előzetesen jelentést tett a vízmű 1904. évi üzemei eredményéről. Eszerint az 1904. év folyamán 2,026,000 köbméter vizet szolgáltatott a telep s egy köbméter víz 6.47 fillérbe került. Az üzemi eredmény az 1903. évinél kedvezőbb volt. Állandóan lehetett a vízpazarlást konstatálni, miért is helyénvaló lenne a vízmérő órák alkalmazása, ha nem is általánosan, de legalább az ipartelepeken, vendéglőkben, kávéházakban stb. Az építkezéseknél felhasznált vizet is rendkívül olcsón adja a város; itt a vízdíjat emelni kellene, mint pl. Budapesten, Szegeden van. Meg kellene szorítani az egyezkedéseket és az ingyen vízszolgáltatást. A bizottság elhatározta, hogy ajánlja a városnak, miként az építkezésekhez használt

víz árát emelje fel; a nyilvános helyeknél, mint vendéglő, kávéház stb. vizórákat alkalmazzon; az utca locsolásnál elhasznált vizet a kövezetvám alapján fizesse meg. Ezután áttértek a vízműtelepnek villamos üzemre leendő átalakítására. A főmérnök ismertette a kérdést. Rámutat, hogy a kibővítés folytán építendő új telepet még ez évben ki kell építeni, s ezt villamos üzemre rendezik be. Ha ez elkészül, lehet a mostani telep üzemét is átalakítani villamosra. Előbb nem, mert könnyen nagy zavarok keletkezhetnek s a város hosszabb ideig viz nélkül maradna. A két telepen egyforma gépekkel kell berendezni a villamos üzemet. Ez évben a mostani teleppel és üzemmel sem fordul elő baj. A szakkbizottság elfogadta a főmérnök által előadottakat s javasolja a törvényhatóságnak, miszerint a mikor az új telep már üzemképes lesz, alakítsák át villamos üzemre a mostani telepet. Az összes gépekre azonban mielőbb írják ki a pályázatot, hogy őszig elkészíthessék. Az ülésen Bordé Ferencz elnöklete alatt dr. Károly Irén, Guttmann József, dr. Berkovits Ferencz, Kőszeghy József és Altnóder Endre voltak jelen.

* **A vágóhid kibővítése.** A városi közvágóhid kibővítése, a sertésvágóhid és jéggyárfelállítása most már komolyabban foglalkoztatja a város ügyeinek intézőit, hogy a tervezett elkészült. Mindenekelőtt azonban tisztában kell lenni azzal, hogy a terv keresztülviteléhez szükséges óriási összeg, illetve annak törlesztés kamata fedezetet talál-e a bevételekből. A városi tanács utasította éppen e czélból a főszámvevőt, hogy részletes jelentést, illetve javaslatot tegyen arra nézve, hogy évenként mily összeg várható a felemelt vágóhídi díjakból.

* **A Fő-utca tisztántartása.** Az utcák tisztítására Nagyváradon senki sem gondol. A rendőrség kiadja a rendeletet, hogy a háztulajdonosok gondozzák a járdákat, de a város maga sem gondoskodik azoknak a járdáknak a tisztántartásáról melyet neki kellene gondozni. A kocsiutak is őszállapotban vannak. A városi tanács tegnapi ülésén foglalkoztak a Fő-utca tisztogatásával. Felhatalmazták a gazdasági tanácsost, hogy egy utczaseprő gépet és egy csatornatisztító gépet rendeljen meg az utczaseprők mellé pedig napszamosokat alkalmazzon. De mi lesz a többi utczák tisztításával?

* **Uj iskolák.** Városunkban egy pár év alatt a közs. iskolák rohamosan fejlődtek. Alig négy év leforgása alatt három impozáns épületet, építtetett a város. Ezek az iskolák már annyira tulzsufoltak, hogy több ujonnan felállított parallel osztályt bérházban kellett elhelyezni. Most aztán újabb építéseknek eszközölnék. Még pedig Külvároson ez év tavaszán 8 tantermű leányiskolát állítanak föl. A két évvel ezelőtt épült széles utczai közs. iskola képtelen a nagyszámban jelentkező növendékek befogadására s így Széles-utczán egy 10 tantermű fiúiskolát építenek, a jelenlegi leányiskolát pedig két tanteremmel bővítik ki. A város szakított az eddigi rendszerrel. Eddig ugyanis úgy építkeztek, hogy már az építkezés évében tanterem hiány mutatkozott. Most azonban, ha a tervbevett iskolák fölépülnek, a város úgy rendezkedik be, hogy legalább 10 évig újabb építkezések nem válnak szükségessé. Mindenesetre elismerés illeti a város polgármesterét Rimler Károlyt, aki egyszersmint az iskolaszék elnöke is, hogy ilyen előrelátással intézi városunk kulturális érdekeit.

* **A közterek gondozása.** A városi tanács tudvalevőleg javaslatot terjesztett a közgyűlésnek, hogy a terek és parkok gondozása tárgyában Nagyvárad városa és a lövészegylet

között fevőálló szerződést bontsa fel a város. A közgyűlés azonban nem fogadta el a tanács javaslatát. Tegnap ülésén tárgyalta az ügyet a tanács s felhívja a lövészegyletet, hogy a szerződésből kifolyólag az 1904. és 1905. évi számadásait 30 nap alatt mutassa be s igazolja, mire költötte évenként a város által adott 12000 koronát; továbbá terjessze be az 1906. évre vonatkozó munkaprogramot. Egyben felhívták a város jogügyi szakbizottságát, hogy a szerződés felbontása tárgyában mondjon jogi véleményt. Utasították végül a gazdasági tanácsost, hogy a helybeli kertészekkel az irányban, hogy mily feltételek mellett vállalnák el a terek és parkok gondozását s tegyen javaslatot a házikezelés miként való keresztülvételére.

* **A Fekete Sas sorsa.** Hillinger Lipót, a Sas bérlője már régebben hátralékban van a bérléssel s ezért a város megindította ellene a pert. Pár héttel ezelőtt Hillinger kérvényt adott be a városhoz, amelyben kérte, hogy tartozását engedje el a város és a folyó év május 1-től mentse fel a bérléttől, mert szállodája és vendéglője teljesen pang s május 1-én kénytelen beszüntetni. A városi tanács a kérelmet véleményezés végett kiadta a pénzügyi szakbizottságnak. — Ugyancsak a pénzügyi szakbizottságnak adta ki a tanács *Óváry* és társainak azon ajánlatát, amely szerint az eddigi ajánlatoknál 60.000 koronával többet, vagyis 450.000 koronát ajánlanak fel a Fekete Sas épületéért.

* **Szánkózás.** Hol a boldogság mostanában? Erre a kérdésre száz és száz gyermekszáj ugy adta meg tegnap a választ, hogy:

— A szánkóban!

A hópihék pajkosan kergetőzve hullanak; mintha csak azért kergetőznének, játszadoznának, hogy szánutal csináljanak s azon kergetőzzék, valahány szánkó csak mozgó állapotba helyezhető ebben az exlexes világban.

Sikos a hó. Nem lesz a villamos vasutnak soha olyan kelendősége, mint a szánkónak. Az igaz, hogy a nagyváradi villamos nem fog olyan gyorsan siklani, mint a könnyű szánkó.

Ellenben a villamos vasuttól előlgebe kapunk néhány jelenetet.

Jön két szánkó. Az egyikén hat gyerek, a másikon hét. Mind a tizenhárom száj biztatja a maga szánkósát.

— Gyorsan, bácsi! Repüljünk!

A szabad óráiban konflis ló is meghallja, hogy tőle repülést várnak. Nosza nekirugaszkodik s tesz olyan vagtatást, hogy bármelyik osztrák generális büszke lehetne erre a gyorsaságra.

— Repüljünk! Éljen!

Repül is a hétgyermekes szánkó egyik felől, a hatgyermekes másik felől. Mind a két csupa esont táltost lelkesíti az a tudat, hogy ők repülnek.

Természetes, hogy egymásnak is repülnek. Egy zökkenés, két billenés — egyik szánkóból hat, másikkól hét visító gyerek borul kifelé. A közönség kaczag, a két kocsis káromkodik, a két szárnyaszegett táltos teli tüdővel fujtat. Megvan a karambol, aminőben még sokszor, igen sokszor lesz részünk, ha valamikor, valahogyan megindul a sok dró kaliczka segítségével a villamos.

No de se baj. A hó van olyan puha télen, mint amilyen puha az aszfaltunk nyáron, csak a színe más — egyik oldalon hat, másikon hét gyerek kaczagva feltápázkodik, visszaülnek a szánkóba s vígan elindulnak. Mintha semmi sem történt volna, a jelszó megint:

— Repüljünk!

A hópihék kaczagva kergetőznek. Talán azon örülnek, mennyi bohóságot, jó kedvet is tud teremteni ebben a kristóffys, bokányis világban — egy fehér, tiszta hópihe.

* **Esküvő.** Lehmann Endre vasárnap délután fél négy órakor vezeti oltárhoz a Szent László-templomban Márton Péter iparos polgár kedves és szép leányát Juliskát.

* **A gőzgépezők és kazánfűtők,** nagyváradi vizsgáló bizottsága az érdeklődők-

nek ez uton hozza tudomásul, hogy a legközelebbi vizsgatétel folyó év február hó 2-án a Moskovits Adolf és fiai tulajdonát képező Adria gőzmalomban Nagyváradon fog megtartatni. A vizsga reggel 8 órakor veszi kezdetét. Felhívottnak mindazok, kik-e vizsgán résztvenni óhajtanak, miszerint az ez iránybani kérelmet az ahoz tartozó mellékletekkel együtt a vizsgatétel napjáig a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez Lukács György utca 13. adják be, esetleg az ez iránybani kérelmek a vizsgatétel napján direct a vizsgáló bizottságnál is a jelentkezés alkalmával benyújthatók. A vizsgáló bizottság elnöke: *Pozsonyi* László m. kir. ker. iparfelügyelő.

* **Halálozás.** Özv. Weisz Bernátné. sz. Kálmán Jetti, néhai Weisz Bernát volt nagykereskedő özvegye tegnap délelőtt, 68 éves korában elhunyt. Halálát nagy család gyászolja. Temetése ma, pénteken délután 3 órakor lesz Kapuczinus utca házáttól.

* **Jegyzőválasztás Gyulán.** Tegnap töltötte be Gyula város közgyűlése a *Popovics* Jusztin elhalálozásával megüresedett főjegyzői székét. A jelöltek közül Nuszbek még tegnap visszalépett, mivel az államnál viselt jelenlegi állásáról le kellett volna mondani előzőleg, hogy jelölhető legyen. Ilyen sötétbe ugrást pedig nem akart tenni. Az ő visszalépése folytán dr. Bucskó és Székely György állottak egymással szemben. Titkos szavazás útján dr. Bucskó kapott 106 szavazatot és Székely kapott 93 szavazatot. Így tehát 13 szótöbbséggel dr. *Bucsko* Korjolan választott meg Gyula főjegyzőjévé.

* **Jótekonyság.** A biharmegyei és nagyváradi nőegylet céljaira a magyar ált. hitelbank nagyváradi fiókja 25 koronát. Király György ur pedig 10 koronát adományozott, mely adományokért az egylet elnöksége hálás köszönetét nyilvánítja.

* **Itt az igazi tél.** Városunk utcáit kedves fehér palást borítja. És ha az ember csak most látná a várost azt jósolná, hogy itt még az aszfalt is kőkemény. Ez nem hízélgés! Városunk gyönyörű színeben tűnik fel az új ruha alatt. Csupa fehér minden és a vastag hótakaró tegnap egész nap nőtt. Vígan csillingelve száguldoznak a hosszú pihenés után a szánok. Sőt vannak emberek, kik lenéznek már is társaikat, ha még nem szánkáztak tegnap. Az elmúlt nap igazán téli nap volt, különösen az esteli órákban mindenki teher ruhában és kalapban sétált a fellegek jóvoltából, mert ugyan olyan kedves téli napon, mint a tegnapi volt, ugyan ki hordozna esernyőt a várva várt hópihék ellen. Örül mindenki a hónak és vágyik a szabadba, mert olyan jól esik azoknak a nagy puha piheknek a hullása, melancholikus zenéje, hogy azt mindenki szívesen hallgatja.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott időny folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat szövevényet melyben lesszállított árban bocsátom áruba.* Kívánatra azon előnyt is nyújtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabászatú termemben a legdivatosabb tazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom.* Már egy próbavásárlás útján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

x **A Lloyd orfeumban** ma és minden nap a következő tagok felléptével fényes előadás. *Eugenia* táncz soubrette, *Szondi Angella* soubrett, *Carmen Dóra* táncz és énekesnő, *Elek* előadó soubrett, *Lenkei Ilona* tánczosnő, *Palugyai Miczi*ke costum soubrett, *Latus d' Ory* francia exentrique, *Szalai Kata* énekesnő *Ormai Lujzi* színésznő, *Grünau Poldi* komikus, *The Guston* zenebohóc és bűvész paro-

disták, *Berényi Izsó* humorista, *Gönczy Károly* karmester. Bohéme, kaczagtató bohózat előadva 6 személy által. Előkészületben *Kaszárnya udvarán* kaczagtató életkép. Mulattató családi műsor. Kezdeté esti 9 órakor. Számos látogatásért esedezik az igazgatóság.

IRODALOM.

A «Magyar Szemle» szépirodalmi, művészeti és kritikai képes hetilap folyó XVIII. évfolyamának 4. sz. január 25-dikén jelent meg a következő kiválóan érdekes tartalommal:

Hetes. Az öreg fegyverhordozó (képpel.) — Fra Filippo, Modern Akadémia. — Szalay Károly, A biblia beszél. — Halis István, Magyar Ház. — Harsányi Kálmán, Rossz napokból. — Karvaly Bálint, Hektor és Jancsi megtalálják egymást. — Regény: Handel-Mazet Enricza bárónő, Jesse és Mária (3. folyt. Ford. Auer István) — Bulch, A hét tükre (Kürthy György rajzaival). — Tudomány: B—H, Hermann Ottó (képpel). — Irodalom: R. W., Trine—Révész, Hermóni a mindenséggel. — Szalay Károly, A sivatagban. — Képzőművészet: Fra Filippo Magyar—Mannheimer Gusztáv. — Színház: Suzanne Despres (képpel). — Marcus, Venus. — m. Leányka. — A Thália-Társaság. — Zene: JD. A zenekedvelők hangversenye. — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések

Népiratkák. A Szent-István-Társulat kiadásában ujabban a következő nírirkák jelentek meg: *A vitéz huszár.* Költői elbeszélés. Irta: *Szepessy László* (228. sz.) A jó nevű fiatal költőnek egyik sikerült, kedves nagyobb verses elbeszélése ez, a mely a népmesék bájos és virágos nyelvén dicsőíti érdekes, színes mese keretében a hűség erényét. Bárki gyönyörködve olvashatja de még nem sen szórakoztató ifjúsági olvasmányának is ajánlható. Ara 24 fill. — *A vasárnap és a kocsma* címmel (229.sz.) dr. *Csillag* Gyula rajzolja a részegség, a pálinkaivás romboló hatását a nép erkölcsi életében; a törvényhozás és a társadalom együttes közreműködését sürgeti az elharapózott visszaélések megszüntetésére. Ara 16 fill. *Timár László vándorlása* (230. sz.) *Somogyi* Gyulától. Az amerikai kivándorlás csalódott földönfutóinak sorsát rajzolja való színekkel festett mesében, tanítván a népet, hogy ha szorgalmasan dolgozik, nem kell szerencsét az ismeretlen világrész bizonytalanságai közt keresnie. Ara 8 fill. — *A kis Jézus ajándéka* (231. sz.) *Lábay* Gyula drámai erővel irt megkapó, egész modern történetbe illesztett modern alakok, munkások szerepeltetésével komponált karácsonyi színműve annál figyelemreméltóbb, mert ilyen környezetnek a karácsony misztériumában való beillesztése, ha nem is egyedül álló, de mindezenre ritka s a szerzőnek ez jól sikerült. Ara 12 fill.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Pén ek: Örangyal. B.

Szombat: Örangyal. C.

Vasárnap: d. u. Heidelbergi diákélet, este: Aranyvirág.

Az örangyal.

A Vigszínház műsora is kezd már kimerülni. A mi azt jelenti, hogy a párisi forrás merült ki. A pikáns daraboknak immár csak a reklámja nagy, a hatása alig valami.

Nem csoda. A közönség már megelégette az örökös házasságtöréseket, a raffinált módon kiesztelt szerelmi tilosokat. Mig ujdonság volt, addig hatott az efféle. De a mint elvesztette az ujdonság ingerét, azonnal elvesztette a sikere titkát is. Mert nincs benne igaz művészet. A A szinpanon pedig csak a művészet örök.

Az őrangyal a pikantériák mellé még — oktatni is akar. Ezt veszi kölcsön, vonzerőnek, újdonságnak, miután a többi ötletét mások már előbb és jobban megírták. Az a pechje azonban, hogy az oktató tendenciáját is régen és jobban megírták már mások. Az őrangyal más darabok elhasznált ötleteinek felmelegítése. Már pedig a bohózat nem tartozik azok közé a gourmandériák közé, a melyek kilenczszáz felmelegítve jók.

No de ha az ötletek nem is jók, de legálább a legvaskosabb malaczságok közé tartoznak. Néha az ember elcsudálkozik rajta, mi mindent szinpadra lehet vinni.

Hogy mire jó az ilyesmit előadni Párisban? arra a párisi bizonynyal megfelel. De arra nehéz felelni, miért adnak elő efféle magyar szinpadon? Nincs művészi értéke, idegen viszonyokat ad elő, amelyeket a közönség egy része meg sem ért, mulatni nem sokat lehet rajta, bosszankodni igen, — és mégis előadják, mert divat a párisi malaczságok után kapkodni, ha akármilyen ostoba, szellemtelen, üres dolog is.

Ehhez mért volt az előadás is. E. Kovács Mariskát rekedtsége akadályozta abban, hogy művészetét teljesen eredményre juttassa. Felvonult a kóristák sora, két-két szavas szereppel derűtséget kelteve a komoly helyeken, szánalmat a szellemességnél. Még a czimszerepben *Tihanyi* keltett annyi derűtséget, a mennyit lehetett egy szürke szerepben.

Tóth Elek, Hajnal György, Bérczi, Bognár, Aradi Aranka, mind igyekeztek legjavát vitték szinpadra, de mit ért mindez, mikor a darabban minden a helyzetek kiélesítésére van építve s a szerepek egyforma szürke alakok, élet és egyéniség nélkül? A színész küzd a szerepével s bosszankodik, hogy nincs teljes sikere. Pedig nem is lehet, mert a pikáns mese ócska, helyzetek kópiák, egyéni alakításnak tere sincs.

Hanem azért, tekintve a Vigszínház reklamját, volt közönség bőven. A tegnapi tapasztalat után majd lesznek kevesebben is, ha megtudják, hogy a mi a darabban botrányos, az nem új, a mi pedig új, az sem nem botrányos, sem nem érdekes, csak éppen Párisban és a Vigszínházban csépelelték el.

Dr K. A.

Az „Őrangyal” megismétlése. A színház tegnapi újdonsága van még kétszer műsoron e héten. Ma és holnap este megismétlik az „Őrangyal”-t, mely alkalommal B. és C. bérletben tartják meg az előadást.

Bohémszerelem. Nagyban folynak az előkészületek a színház legközelebbi újdonságára, a mely operett lesz, Herblay népszerűvé vált, kedves műve, „Bohémszerelem” ez, melynek próbái annyira előre haladtak, hogy a bemutatót a jövő két műsorára tűzi ki az igazgatóság. Az érdekes operett nagy tetszésre számíthat Nagyváradon.

EGYESÜLETEK.

A kath. kör választmányi ülése. A nagyváradai kath. kör választmányja ma, pénteken, január 26-án este fél 6 órakor rendkívüli ülést tart, melynek tárgya a vasárnapi közgyűlés előkészítése.

Jóváhagyott alapszabályok. A soproni és sopronvidéki keresztény szociális egyesület alapszabályait a belügyminiszter helyben-

hagyta. Ugyiszintén helybenhagyta a merczyfalvai keresztény munkásegylet és az országos keresztény szövetség alapszabályait is.

Igazságszolgáltatás.

Bűnös szerelem.

A nagyváradai esküdtbiróság tegnap egy szerencsétlen zsidó lány tragédiáját tárgyalta. *Braun Berta* egy érmihályfalvai vásári árus leánya, aki most 24 esztendő, ezelőtt körülbelül három évvel, 1903. tavaszán viszonyt kezdett *Derzsi Kálmán* most 25 esztendő gazdasági szaktanítóval, aki akkoriban csak pár hónapja működött első állomáshelyén, Érmihályfalván. A leány, aki sohasem lehetett kellemes külsejű, szívesen kereste az alkalmat, hogy a fiatal tanítóval találkozzék. A fiatalember, aki szintén nem lehetett soha inponáló megjelenésű, noha már akkor komoly, tisztességes ismeretsége volt másutt, kapott az alkalmon s örült a pásztoróráknak. A leány többnyire lakásán kereste föl a tanítót, így aztán hamarosan az érzékiség bűnös lejtőjére kerültek.

Irva van azonban, aki amivel vét, azzal bűnhődjék. A bűnös szeretkezések kilenczvenkilencz százalékában így is szokott lenni. *Braun Berta* esetében is így volt. A viszony esztendejében, május hó folyamán következménye mutatkozott a gyakori tiltott együttlének. Mint ilyenkor rendszeren történni szokott hasonló esetekben, a férfi szabadulni igyekezett a kellemetlen bilincsekől. A leány persze, ami szintén szokásos jelenség hasonló körülmények közt, most már annál jobban kötötte magát a tanítóra. A leány magatartása ez időtől kezdve határozottan ellenszenves.

Decemberben megszakadt közöttük a viszony. A leány, akinek szomorú, szégyenletes esetét a faluban mindenki tudta, különös okoskodással nem maradt szülei házában, hanem azok unszolására a fővárosba utazott 1904. január közepén, ott a Rókus-kórházba vetette föl magát, ahol aztán február 15-én Géza nevű fia született. A sorstól sujtott anya azonban, ami éppen nem vall gyöngéd szülői szívre, gyermekét leleleczházba adta, ahonnan dajkaságba került, maga pedig visszatért szülői házába, Érmihályfalvára. Itt azután levelekkel zaklatta a tanítót, majd a tanítónak, aki időközben vőlegény lett, menyasszonyát s annak családját. *Zsarolásért* el is ítélték 10 koronára. *Derzsi Kálmán* végre 400 koronát fizetett a leánynak, aki viszont nyilatkozatot állított ki, hogy a tanítóval sohasem volt viszonya s a dajkaságba adott csecsemő nem ennek a tiltott szeretkezésnek a gyümölcse.

A tanító 1904. június 8-án megnősült s tovább is ott lakott a faluban. A csecsemő július 19-én meghalt dajkájánál a szolnokmegyei Felsőszentgyörgyön. *Braun Berta* azonban 1905. szeptember 7-én mégis hátába lőtt forgópisztollyal *Derzsi Kálmán*nak az érmihályfalvai országos vásárban. Nem jól talált. *Derzsi* sebe husz napon belül begyógyult, aztán áthelyeztette magát Csanádmegyébe.

Ez a kínos ügy foglalkoztatta az esküdt-széket tegnap. Az előadottakból látszik, hogy mindkét fél részéről súlyos erkölcsi botlások történtek. És bármennyire fordul is ilyenkor a részvét rendszeren a nő felé, *Braun Bertán* a szerencsétlen leányasszonyt — mindenestre lehet szánni, de mártírvonásokat bajos volna benne felfedezni.

Az esküdtzéki terem közönsége talán ezt óhajtotta. Annyi tény, hogy zsufolásig megtelt a helyiség. Amiben kétségkívül nagy része volt a részben mesterségesen is szított szenzációnak, de szemmel láthatólag sokkal nagyobb rész jutott a szívis, mozgékony fajszeretnek, amely állandóan feszengett a padokban s mindénáron hangulatot akart teremteni.

Braun Bertát az esküdtzék a *súlyos testi-sértés vetségében* mondta ki bűnösnek. A bíróság 9 havi fogháza itélte, 4 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett s föltétlenül szabadlábra helyezte a megtört leányt.

Virág Béla dr ügyész és *Medvigy Gábor* dr védő semmisségi panaszt jelentettek be. A nyugtalan hallgatóság az esküdtteket megéljenezte, amiért aztán jól megérdemelt elnöki megrovásban részesült.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 27. Izralita nőegylet estélye.
Január 28. A 48-as népkör bálja.
Február 1. Középegy kolon próbabálja.
Február 3. Vasutas „Koszoru-Egylet” bálja
Február 4. A Nagyváradai Katholikus Legényegylet bálja.
Február 10. Posta- és távirda-altisztek és szolgák bálja.
Február 18. Czukrászok bálja.

Fehér estély.

A f. évi február 10-én tartandó Fehér estélyen, a 4 sátorban a következő hölgyek fognak közreműködni:

Agoston Péterné, Batig Ferenczné, Ballágyi Imréné, Csanády Arthurné, Csanak Jenőné, Darvassy Lajosné, Hoványi Gézáné, Hofmann Henrikné, br. Karg Jánosné, Lenér Sándorné, Moskovits Miksáné, Moskovits Józsefné, Szepesy Andorné, özv. Szabó Gézáné, br. Stummer Károlyné, Thury Lászlóné, Rimanóczy Kálmánné, Aczél Ferike, Aron Rizike, Bary Olga, Brágyi Erzsike, Báz Erzsike, Csányi Sarolta, Csányi Gizi, Darvassy Margit, Farkas Erzsike, Farkas Irénke, Fleischer Mariska, Imrik Mártha, Gerő Irma, Horváth Miczi, Imrik Bella, Juhér Margit, Böszörményi Erzsi, Katona Erzsike, Katona Ilonka, Kornstein Irén, Kohn Ilonka, Kovács Ilonka, Lederer Vili, Löwy Mártha, Mészáros Ilonka, Mihály Rózsika, Major Mara, Nadányi Boriska, Polgár Lili, Polgár Anna, Pozsonyi Olga, Sonnenfeld Vilma, Szokoly Irén, Plopu Luczia, Strien Ilona, Vas Blanka.

Posta-altisztek bálja. A nagyváradai m. kir. posta és távirdaaltisztek és szolgák özvegyeket, árvákat segítő és temetkezési egyesületük javára szombaton, 1906. évi február 10-én a „Zöldfa-szálloda” nagytermében zártkörű jótékonycélu táncvigalmat rendeznek. Belépési-díj: személyenként 2 korona; családijegy 3 személyre 3 korona. Kezdődik este 8 órakor. Jegyek a helybeli posta- és távirda-hivataloknál, a levélhordóknál és este a pénztárnál kaphatók. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

TÁVIRATOK.

A válság.

Budapest, január 25. (Saját tud. távirata.) Bécsben délután 1 órától fél 4 óráig közösmisztertanács volt, a király elnöklete mellett. Résztvettek benne Fejérváry, Goluchowsky, Pitreich és Burián miniszterek. Fejérváry egyelőre Bécsben marad. — Budapesti politikai körökben az a hír terjedt el, hogy az udvari körök azon esetre, ha a béketárgyalások nem vezetnének eredményre, azonnal az abszolutizmus megvalósításához látnak. A békeakcióval egyidejűleg az udvari körök a válság ugynevezett másodrendű kérdéseiről tanácskoznak. Itt a nyílt erőszak tervei kerültek szóba.

Ugyanezek a budapesti körök tudni vélik, hogy a hivatalos lap holnapi száma királyi manifesztumot hoz, amely új helyzetet teremt, pesszimiztikus fordulattal. A hirt főtartással közöljük. — Azt a híresztelést, mintha főhercegek vállaltak volna közvetítő szerepet a kibontakozás körül, Bécsben megczáfolják.

A bécsi közöshadügyminisztériumban ta-

nácskozást folytattak a póttartalékosok ügyében. Elhatározták, hogy családjukat állami támogatásban, segélyben részesítik.

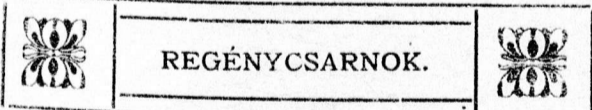
Legfontosabb híre a válság mai napjának az, hogy *Andrássy* délután 5 órakor Bécsbe utazott. A függetlenségi estilap tudni véli, hogy délből meghívást kapott a királyhoz. *Andrássy* egy negyed 10 órakor várták a Bristolban. Meghívását hír szerint *Pitreich* kezdeményezte. *Andrássy* a nap folyamán meglátogatta *Lukács* Lászlót, *Kossuthnál* másfél óráig tanácskozott, *Széllel* és *Bánffyval* is hosszabban konferált a Bécsi ut dolgában. — *Andrássy* egy bécsi újság munkatársának hangsúlyozta, hogy politikai álláspontja változatlan. Híve a 67 es alapnak, de lojális, becsületes végrehajtását követeli.

A barsi installáció.

Budapest, január 25. (Saját tud. távirata.)
Sényi Kálmán barsi főispán tegnap este utazott el Budapestről. Érsekújváron meghált Innen ment Aranyosmaróthra. Magával vitte *Fritsch* főispáni titkárt, valamint *Steinkogel* belügyminiszeri titkárt. Nyitott kocsin hajtattott a városba. Huszárok kísérték. Megabczugolták. Az ugynevezett közgyűlésen egyetlen bizottsági tag, egyetlen tisztviselő sem volt jelen. *Steinkogel* kinevezte *Sényi* tiszteletbeli főjegyzőnek. A főispán letette az esküt s az előre elkészített jegyzőkönyvet maga hitelesítette. Délután 1 órakor visszautazott a fővárosba. Februárban kivételes hatáskörrel tér vissza s haladéktalanul fölfüggeszti a tisztviselői kart.

A spanyol király nősül.

Budapest, január 25. (Saját tud. távirata.)
Párisból jelentik, hogy *Alfonz* spanyol király tegnap este érkezett a *Szelasztria* mellett levő *Miramar* kastélyba. Azért érkezett ide, hogy megkérje *Battenberg* Emma hercegnő kezét, ki a szomszéd *Brázilsban Pard Remen* bárónő szül. *Friderika Hannover* hercegnő vendége. *Alfonz Kovadoniga* márkai neve alatt utazik, mely név alatt atyja is 1879-ben Bécsbe utazott, amikor *Maria Krisztina* hercegnő kezét megkérte.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim

28

Gyakran fölkereste, de nagyon ritkán találta egyedül. Mint a cukor körül a legyek, úgy zsongtak körülötte a parfümözött gavalérok. Francziául beszéltek, énekeltek, nevettek. Foma hallgatott s gyűlölettel, irigységgel nézett rájuk. A tarka szalon valamelyik zugában ült, ahol nagyon nehéz volt megmozdulnia, ha csak a számtalan disztárgyat kimélni akarta az ember. Foma csak ült s figyelt.

Medinszkája szóltanul surrant el mellette a puha szőnyegen, barátságosan pillantott feléje s mosolygott. Imádói követték s nagyon ügyesen siklottak el a sok apró asztalka, szék és virágtartó közt, amely úgy volt szétszórtva a szobában, hogy Foma valóságos félelmet érzett látukra. Az ő lépteit nem tompították el a szőnyegek s valahányszor végigment a szobán, kabátjával mindig lesodort egy-egy disztárgyat vagy feldöntött egy asztalkát. A zongorán egy bronz-matróz állott, aki éppen most dobta a horgonyt a vízbe. A horgony karikáján drótkötelek voltak Foma mindig a haját huzatta meg ezzel a drótkötéllel. Mindez nagy derült-

séget keltett a szalonban, míg Foma majd meghalt bánatában s a hideg lelte szégyenében.

Medinszkájával is nehezen tudott elbánni. Az asszony mosolygós arcczal fogadta, leültette a szalon egyik bizalmas szögletébe s rendesen panaszszal kezdte a beszélgetést:

— Nem is hiszi, mennyire örülök, hogy látom.

Mint a macska úgy hajolt előre s sötét szemével, ránézett Fomára.

— Nagyon szeretek magával beszélni — mondta éneklő hangon — ezeket a többieket unom, utálok. Nagyon közönségesek és sokat éltek. Ugye, maga sem szereti őket?

— Ki nem állhatom! — felelte Foma őszintén.

— És engem? — kérdezte halkán.

Foma elfordította tekintetét s sóhajtván mondta:

— Hányadszor kérdezi már?

— Talán kínos a felelet?

— Nem kínos, de mégis...

— Tudnom kell.

— Ön játszik velem — mondta Foma sötétén.

Medinszkája kinyitotta a szemét s csodálkozó hangon kérdezte:

— Hogyan? Azt hiszi? Játszani...

Olyan angyali arca volt, hogy Foma hitt neki.

— Szeretem! Szeretem! Hát lehet-e más-ként, mint hogy szeressék önt! — mondta Foma szenvedélyesen s aztán szomorúan tette hozzá:

— Hisz önnek nem kell az én szerelmem.

— Helyes! — mondta most Medinszkája elégtelen s eltolta mellőle székét. — Mindig nagyon kellemes, ha maga beszél így, olyan fiatal, olyan egyszerű és üde, amit mond. Csókolja meg a kezemet.

Szóltanul nyult finom, fehér keze után, föléje hajolt s hosszú, forró csókot nyomott rá. Az asszony mosolyogva vont el a kezét, de egy parányira sem terjedt át rá a térfi szenvedélessége. Tünődve, sokáig nézte Fomát s mintha valami ritka érdekességet nézne, így szólt:

— Mennyi lelki üdeség van önben! Tudja — a kereskedő-ember olyan, hogy soha sem él, az egész népség telve van eredeti tradíciókkal, óriási energiával. Például ön is. Maga valóságos drágakő volna, ha lecsiszolnák... O!

Valahányszor a kereskedőkről, erről a népségről beszélt. Foma mindig úgy érezte, mintha eltaszítaná őt magától. Szomorú dolog volt és bántó. Foma hallgatott s ezt a kis asszonykát nézte, aki mindig olyan csövesen volt fe öltözve, úgy illatozott, mint a virág s egészen olyan volt mint egy fiatal lány.

O ykor vad és szinte leküszhetlen vágya támadt, hogy megragadja őt s megcsókolja. De szépsége és testének finom hajlékonysága megfémelte, megjedte, hogy összetöri, hogy megcsönkítje, miközben az asszony finom és leselkedő pillantása hirtelen lehűtötte vágyait. Ugy érezte, hogy ez az asszony a lelkébe lelkébe lát s kitalálja minden gondolatát. Az ilyen érzéki fellobbanások szerencsére ritkák voltak s fiatal ember rendesen meglepedet avval, hogy szerelmét hangoztassa. Medinszkája előtt s megcsodálja szépségét, szavait s ruháját. S mielőtt csodálatának kifejezést adott, érezte, hogy egyre jobban, egyre messzibbre távolodik el tőle.

Ez a viszony csakhamar megszilárdult köztük. Két-három találkozás után Medinszkája teljesen uralkodott Foma fölött s lassanként gyötörni kezdte. Tetszett neki, hogy így uralkodhatik e fölött az erős, egészséges férfi fölött.

Foma az izgatottságtól betegesen hagyta el s szívében az igazságtalanság érzete haragot keltett. De néhány nap múlva ismét fölkereste Medinszkáját s szinte örült, mikor az asszony újból gyötörni kezdte.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilgyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, jan. 25.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, jan. 25.

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 jan. 25-én.

Magyar aranyáraddék 4% — — — —	114.50
Magyar koronajáradék 4-0% — — — —	96.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	86.40
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	96.65
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	96.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kötésön — — — —	217.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kötésön — — — —	161.—
Osztrák járadék papirban — — — —	99.75
Osztrák járadék ezüstben — — — —	100.75
Osztrák korona járadék — — — —	117.50
Osztrák járadék aranyban — — — —	100.25
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	162.50
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — — —	797.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	67.57
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	667.—
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.09
Német birodalmi márka — — — —	117.42
London vista — — — —	240.55
Páris vista — — — —	95.55
20 márkás arany — — — —	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUOSKICS GYULA.

A hivatalos
cs. kir. „Wiener-Zeitung“

277. számában 775. oldalon méltó módon foglalkozik Wilhelm Ferencz gyógyszerész. cs. és kir. udvari szállító Wilhelm-ferencz antiarthritis és antireumatikus vértisztító teájának gyógyhatásával:

Több irányban tett tapasztalat alapján az antiarthritis és antireumatikus vértisztító teát reumatikus és csúzos bántalmaknál különösen eszköznek ajánljuk. Különleges hatása a test egész vértartalmán, valamint az idegrendszeren nyilvánul a mennyiben a vér sűrűsödését megszünteti, az altestben a szénsavtartalmu venetikus vért megtisztítja, a nyálka- és epekölerakódásokat eltávolítja valamint a székrekedéseket, melyek mindannyian előidézhetik a nevezett betegségeket, megszünteti.

Ennek a teának még huzamosabb időn keresztül való használata sem nehezíti az emésztést, sőt ellenkezőleg erősíti.

Különösen ajánlatos ennek a teának a használata tavasszal, valamint zordabb és hidegebb időjárásban, a mikor a nevezett bajok föllépni szoktak és nagyon megviselik a betegeket.

Hogy megóvjuk magunkat hamis utánzatoktól, melyek a jó eredményt maguk után nem vonják, ezt az teát egyenesen **Wilhelm Ferencz** gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítótól Neunkirchen (Bécs mellett) raktárából vagy ennek fiókjából kell beszerezni.

Dr. Raudnitz.

HIRDE TÉSEK

jutányos árban
felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“
kiadóhivatalában.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. **izzólámpa körtéket** tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, ha a lyogi (matt), színes fényképező-lámpák és mindenféle izzólámpa különbözőségeit ugyancsak kártell áron kerti lámpák eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák és osmium-lámpák** gyertyákot 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja
villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

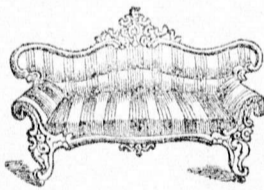
Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és őr-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyeb butordara-
bók a

Magyar Műbútorgyár

részvénytársaságnál
Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata. — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám

Olcsó, mélyen leszállított árak mellett
kerülnek eladásra összes férfi, és
női divatru ezikkek a

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Fő-utca, Moskovits-palota.
Igazi alkalmi eladása egész finom
árúknak, különösen nagy választék
férfi ingek, gallérok, kényes, divatos
férfi, fiu és gyermek kalapok, sapkák,
keztük, harisngák, alsó jäger ruhá-
zatok, takarók, utazó- és lópokrócok,
galocsenek, hócipők, férfi, női és
gyermek lábbelik, egész finom minő-
ségben, olcsó árak mellett, francia
parchetek, rumburgi vásznak, szalag
csipke, selyemkendők, pamutok kü-
lönösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó
árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett
Az üzletberendezés eladó. 1447

A Korona- és Filler-bazárt teljesen áthelyezték szembe, a városi Bazar-épületbe, az Amerikai-áruház mellé.

Hol tombola-játékok, báll-legyezők, kotillonok, álarcok a legolcsóbban szerezhetők be, ugyisintén ajándék és dísz tárgyak, utazó-ládák és bőröndök, gyermek-játékok, gyermek-kocsik, reform-szekerek, mely egyszerűs mint tolokocsi is. Gumi különlegességek.

Teljes tisztelettel: **FRISS és TSA KORONA- és FILLER-BAZÁR.** Fő-utca, városi Bazar épület. Telefon 180.